

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: 1.8 millió métermázsza új buza
kell a fővárosnak

Forrás: Világ

Bp.

(Hely)

1915 VII. 2

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1915"

Személy

Helyszám

1.8 millió métermázsza új buza kell a fővárosnak A főváros rendkívüli közgyűlése

A főváros törvényhatósági bizottságának délutáni közgyűlésén az új terméstről vitatkoztak, amelyből a főváros 1.8 millió métermázsát szeretne lefoglalni, mert a főváros publikumának ennyire van szüksége a jövő évi aratásig. A vita során aztán erős kritika érte az új buza ármaximálását. A kormány által megállapított maximális árak ugyanis megdöbbenően magasak és a főváros kémi is fogja a kormányt, hogy szállítsa le ezeket a túl magas maximális árakat és vállalja magára azt az esetleges veszteséget, amely a maximális áron vásárolt gabona-kvantum árcsökkenésével érné a fővárost.

A közgyűlés vége felé parázs és talán túlhangos vita kerekedett Vértés Emil egy felszólalása nyomán. Vértés szóvá tette, hogy a város világítási vállalatának igazgatóságába csupa ügyvédet küldött ki a tanács, amit a kereskedő és iparos bizottsági tagokra nézve jogosan sérelmesnek talál. És bár a Buzáth tanácsos és a polgármester megnyugtatta a közgyűlés iparos- és kereskedő-tagjait, hogy az igazgatósági tagok kinevezésénél sem célzatosság, sem mellőzés nem történt: mindazonáltal az ügyvéd- és kereskedő-városatyák egymásután állottak fel, hogy megvédelmezzék ki-ki a maga mesterségét.

A közgyűlés lefolyásáról ezeket jelenthetjük:

A közgyűlésen Bárczy István polgármester el-

nőkölt, aki kegyeletos szavakkal emlékezett meg Simonovics Béla elhunytáról. Simonovics helyére Magyar Miklóst hívták be.

Élelmezési körzetek

Dr. Platthy György terjesztette elő ezután ismert indítványát, hogy tudniillik a fővárost és vidékét külön élelmezési körzetté alakítsák át s ily módon biztosítsák élelmezési szükségleteit. A közgyűlés az indítványozó felszólalása után az indítványt sürgős tárgyalás céljából kiadta a tanácsnak.

A főváros gabonakészlete

Folkusházy Lajos tanácsos ismertette a tanácsnak azt a két előterjesztését, amelyet a fővárosnak megfelelő gabonakészlettel való ellátása és a gabona maximális árának leszállítása ügyében készített. Mindkét ügyben határozati javaslatot terjesztett a tanács a közgyűlés elé, amelyeket már részletesen ismertettünk. A gabona beszerzésére vonatkozó javaslatához pótlólag azt javasolta a tanács, hogy a főváros tegyen fölterjesztést a kormányhoz aziránt, hogy amennyiben a gabonabevásárlásnál a fővárost az esetleges későbbi árcsökkenések folytán veszteségek érnék, a kormány garantálja ezeket. A közgyűlés tagjai ezt a kiegészítést helyesléssel és tapssal fogadták.

A maximális árak ellen

Vázsonyi Vilmos egész terjedelmében elfogadja a javaslatot. Az első szempont az, hogy a fővárost elláthassák elegendő liszttel és számmal kell vetni azzal, hogy minden melléktekintet nélkül megmentsék a fővárost attól a nyomoruságtól, amely a lisztbeszerzés terén mutatkozik. A városok kongresszusának állandó választmányában megállapították, hogy a maximális árak túl magasak és ezt a fogyasztóközönségnek, a városi lakosság képviselőinek meghallgatása nélkül állapították meg. Az eddigi állapot az volt, hogy a kormány

akkor állapított meg maximális árakat, amikor a szabad forgalomban az árak már túlmagasra emelkedtek. Most a kérdés egészen másképp áll. Most tudjuk, hogy a gabona maximális árának megállapítása mellett a ahsonnyal mely zsebekbe vándorol. A kormány a lábön álló termést foglalja le és egyszerűen árt állapít meg, amelynél olcsóbban kényeszerítő ok nélkül senki sem fogja eladni gabonáját. Ami a bevásárlást illeti, a főváros elvárhatja a kormánytól, hogy a beszerzés terén a legnagyobb könnyebbséget fogja nyújtani a városnak, vagyis nem fogja a beszerzést csak bizonyos törvényhatóságokra szorítani, hanem hozzá fog járulni ahhoz, hogy ott szerezzék be a gabonakészletet, ahol tudják. Ami a veszteségi garanciát illeti, ez a kívánság jogos és a főváros elvárhatja, hogy a kormány e tekintetben támogatni fogja. Kéri a közgyűlés tagjait, hogy a veszteségi garancia kérdésében egyöntetűen állást foglaljanak, mert ez valamennyiüknek joga és kötelessége a főváros lakosságával szemben. Javasolja tehát, bízzák meg a polgármestert, hogy kellő módon szervezze meg a törvényhatósági bizottság állásfoglalását az összes kerületek bevonásával és azt a felszólítást intézi Budapest összes országgyűlési képviselőihez, hogy a kérdésben tartsák kötelességüknek elkövetni mindent, hogy ebben a városi kérdésben, amely egyúttal országos kérdés is, és közérdek is, győzelemre vigyék a mi ügyünket. (Helyeslés.) A javaslatához hozzájárul.

A veszteségi garancia

Dr. Waigand József örömmel járul hozzá ahhoz, hogy a kormány vállalja a veszteségi garanciát és az említett mennyiség beszerzéséhez csak akkor járul hozzá, ha ez ezzel kapcsolatban van.

Dr. Bárczy István polgármester ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a tanács két javaslata közötti különbség van és az 1.800.000 métermázsza gabona beszerzését azzal a feltétellel ajánlják, hogy a veszteséget a kormány vállalja.

Dr. Waigand Józsefnek ez esetben nincs kifogás.

gása az ellen, hogy az egész mennyiség beszereztes-
sék és a tanács javaslatát elfogadja.

Az elnöklő polgármester kijelenti, hogy amennyiben a kormány nem volna hajlandó elvállalni ezt a garanciát, megszűnik a tanácsnak adott felhatalmazás a mennyiség beszerzésére vonatkozólag és akkor újabb előterjesztéssel fognak élni a közgyűléshez. (Helyeslés.) Az első javaslat azonban, mely a 250.000 métermázsza gabona gyors beszerzésére vonatkozik, ettől független.

Dr. **Mittelmann** Bernát és **Paksy** Béla felszólalása után **Naqu** Andor szólal föl, aki hozzájárul ahhoz, hogy a közgyűlés felterjesztést intézzon a kormányhoz a maximális ár leszállítása ügyében. Amikor oly nagy termés van, mint az idén, nem látja be, miért siet annyira a tanács az egész évre való készlet beszerzésével. A tanács javaslatát nem fogadja el.

Dr. **Komlós** Ágost azt mondja, hogyha a veszteséget a kormánynyal akarják garantálni, akkor az igényeket a minimumra kell redukálni. Javasolja, állapítsák meg a maximális kockázatot pénzösszegben, amire a főváros vállalkozhatik és ha ennél nagyobb volna a kockázat, azt vállalja a kormány.

Kritika az agrárpolitikáról

Glücksthal Samu annak a véleményének ad kifejezést, hogy a fővárosnak be kell szereznie azt a gabonamennyiséget, amire a közönségnek szüksége van. Ha a főváros közönségétől függne, hogy évközben mindig legyen gabona és liszt, akkor természetesen nem kellene gondoskodni a közönség ellátásáról. Minthogy azonban minden a kormánytól függ és minthogy az elmúlt kampányban tapasztalták, hogy a kormánynak még az ígérete sem lehet megnyugtató, a városnak magának kell gondoskodni a szükségletéről. A termésbecslések sem teljesen megnyugtatók, hiszen tavaly csak a buzánál 10 millió métermázsza volt az eltérés. Persze a gondoskodás nagy rizikóval jár és ezért a veszteségarancia teljesen jogosult már csak azért is, mert az árat túlmagasán állapították meg. Ezután az agráriusok politikáját vette kritika tárgyává és azt mondta, hogy fokozni kell a termelést, mert csak akkor lesz olcsóbb a gabona. Németországnak például huszonöt esztendő alatt duplájára sikerült emelni a mezőgazdasági termelést. A mezőgazdaság volt az, mely cserbenhagyta az országot, az a mezőgazdaság, amelyet mindenhol dédelgetnek. Azt indítványozta, hogy a közgyűlés a 250.000 métermázsza beszerzését határozza el veszteségi garancia nélkül, mert ennél veszteség nem lesz, a további szükségletek beszerzését pedig tartsa függőben addig, amíg a szavatosság kérdése a kormánynyal tisztázva nincsen és míg a gabonabeszerzés módjait a kormány részletesen nem szabályozza. Ami a lisztjegyek dolgát illeti, meg kellene fontolni, vajjon nem volna-e helyes a jegyrendszert egyelőre fenntartani és a tanácsra bízni a lisztfelosztás szabályozását, mert lehet, hogy a szegényebb nép érdekében szükség lesz lisztjegyekre.

Dr. **Baránszky** Gyula **Glücksthal**l szemben védelmébe vette a mezőgazdaságot, az általa előterjesztett indítványt azonban elfogadta.

A polgármester válaszol

Dr. **Bárczy** István polgármester reflektált ezután a felszólalásokra. Csodálkozik, hogy a javaslatnak az a része találkozik éppen ellentéttel, amelyik a legvilágosabb. Miről van szó? Arról, hogy a közönséget, multakon okulva, minden körülmények között el fogjuk látni liszttel s hogy a lisztmennyiséget biztosítsuk. Csak egy aggály merülhet föl, hogy esetleg igen nagy lesz a kockázat és esetleg igen nagy áron fizetjük meg a biztonságot. De éppen ezért szabta a tanács azt a feltételt, hogy a veszteség-garancia megtérüljön. Ilyen körülmények között nem tudja, hogy lehet ellenezni azt, hogy

minden veszteség nélkül biztosítsák a liszt szükségletet. A **Glücksthal** által érintett idegességet és kapcsolódást csak úgy lehet elkerülni, ha a szükséges lisztmennyiség a rendelkezésére áll. A lisztjegy megszüntetésének kérdését esetleg tényleg meg kell fontolni. Augusztus végéig ugyanis érvényben vannak a lisztjegyek, ha addig az időpontig biztosítani tudjuk — természetesen veszteség-garancia mellett — a teljes mennyiséget, akkor megszűnik a lisztjegyek szükségessége. Ha nem, akkor be lehet hozni újból a lisztjegyeket. **Glücksthal** indítványának erre vonatkozó részét el is fogadja. Egyébként pedig súlyt helyez arra, hogy a főváros állásfoglalása egyöntetű és egyhangú legyen. Dr. **Glücksthal** Samu erre visszavonta indítványát, majd **Bárczy** polgármester rövid reflexiói után a közgyűlés az előterjesztést egyhangúlag elfogadta, **Glücksthal**nak a lisztjegyek módosítására vonatkozó indítványával egyetemben. Hozzájárul azonkívül a közgyűlés **Paksynak** ahhoz az indítványához, hogy a kormányt táviratilag kérjék meg, hogy a 250.000 métermázsza beszerzésére sürgősen adjon módot és hogy a beszerzést az ország egész területére engedje meg. Ugyancsak elfogadta a közgyűlés dr. **Vázsonyi** Vilmosnak azt az indítványát, hogy a polgármester szervezzen, a főváros országgyűlési képviselőinek bevonásával, a veszteség-garanciára vonatkozó mozgalmat.

Ezután az interpellációkra tértek át.

Kereskedők és ügyvédek

Vértes Emil terjesztette elő azt az interpellációját, hogy a gázgyári és az elektromos telepi igazgatóságba miért nem küldtek ki kereskedő vagy iparos bizottsági tagot. A tanácsnak ebben az eljárásában a kereskedelem és az iparosság mellőzését látja, pedig vannak kereskedők és iparosok, akik bizonyára értenek a dolgokhoz.

Pető Sándor közbeszólt: Hozzáértés és nem foglalkozás szerint kell kiküldeni a tagokat. Nagy

szaj. Ellentmondások!

Dr. **Buzáth** János tanácsos válaszol az interpellációra és kijelentette, hogy a közgyűlés határozata értelmében az igazgatóságot nem a közgyűlés tagjainak kebeléből, hanem a világitási üzem tagjainak sorából küldik ki. Ebben a harminctagu bizottságban pedig csak három olyan tag van, akit esetleg kereskedőnek lehetne minősíteni. Ha a kereskedők és iparosok súlyt helyeznek arra, hogy az igazgatóságban helyet foglaljanak, úgy a jövőben úgy kell összeállítani ezt a bizottságot, hogy abban a kereskedő és iparos elem megfelelő elhelyezkedést találjon. Az elnöklő polgármester kiegészítő felvilágosítása után **Vértes** Emil szólt fel és elsősorban **Pető**nek a közbeszólásával szállt szembe — amely különben is nagy vihart támasztott a közgyűlés kereskedő és iparos tagjai között — és csodálatának adott kifejezést, hogy a kereskedő és iparostársadalmat a közgyűlési teremben támadások érhetik, amikor egy szerény, de jogos kívánságának ad kifejezést. A választ különben tudomásul vette, de kijelentette, hogy mi sem bizonyítja felszólalásának sürgősségét jobban, mint az a körülmény, hogy az üzemi bizottságban csak három oly tag van, akit még jóakarattal kereskedőnek lehetne minősíteni. Dr. **Pető** Sándor személyes megtámadtatás címén szólalt fel és maga is kijelentette, hogy helyesnek találja **Vértes** felszólalását, de kifogásolja azt, hogy amikor a tanácsot kellene támadni, akkor őt és benne a lateiner osztályt támadja. **Pető** beszéde közben a közgyűlés kereskedő és iparos tagjai zajosn tiltakoztak ez ellen a feltevés ellen s ez a tiltakozás még fokozódott, amikor dr. **Leitner** Adolf szóltal fel, aki tudvalevőleg az igazgatóságnak kiküldött tagja és rámutatott arra, hogy társadalmunk rákfenéje éppen az, hogy mindenki állások és rang után törekszik. Az igazgatóság különben, bármilyen legyen is az összeállítása, mindenkor a főváros érdekeit és boldogulását tartja szem előtt. Ő különben boldognak érezné magát, ha az igazgatóságban szerény kereskedőket is látna. **Vértes** Emil szóltal fel erre újból és tiltakozott az ellen, mintha ő az ügyvédek vagy bármely más osztályt megtámadott volna. Ő csak arról beszélt, hogy a kereskedők és iparosok mellőzésben részesülnek és hogyha ebben a teremben nem tud meghallgatásra találni, hát akkor kiviszi a kereskedők és iparosok közé ezt a kérdést és gondjuk lesz rá, hogy a közgyűlési terembe több kereskedő és iparos kerüljön be.

A közgyűlés a választ tudomásul vette.

Utána dr. **Reichfeld** Izor interpellálta meg a polgármestert, hogy igaz-e, hogy a fővárosi törvényhatósági bizottsági közgyűlés által a tisztviselőink részére megszavazott fizetési előlegben a nőlenek nem fognak részesülni. Az interpellációra **Bárczy** István polgármester kijelentette, hogy a közgyűlés határozatának értelmében a tanácsot felhatalmazták, hogy előleglet adhasson az egyes tisztviselőknél, akik arra rászorulnak. Ebben a kérdésben a tanács mindenkor a méltányosság és legjobb belátása szerint fog eljárni. A közgyűlés a választ tudomásul vette.

A napirend több pontját, közöttük azt az előterjesztést is, hogy a főváros a Haditermény Rt. céljaira 1 millió koronát jegyezzen, vita nélkül fogadták el, mire a közgyűlés véget ért.